

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretíulu pentru Ostrungurí'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu triliniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triliniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte síodienele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. taese timbrale.

La Baiti'a la Chirvaiu.

Canta cucu 'n vèrfu de scaiu,
Cà 'n Baiti'a-a fi chirvaiu,
Chirvaiu, serbatóre mare,
Romanescu nume nu are.
Canta cuculu pe podbealu,
Cà 'n Baiti'a-a fi sí balu,
Balu mare, balu generalu,
Unde-oru jocá sí Crisiunii,
Impreuna cu Devenií.

Vai, vai, vai ce mai chirvaiu!

Cucule, tu, slabu cantasi,
Candu la chirvaiu ne chiamasi;
Ba dór' nici cà ne-ai chiamatu,
Ci numai ai descantatu.

Cucule, canteclu teu
A facutu multu sange reu,
Canteclu teu celu iubitú,
Vai, amaru ne-au pacalitu.

Duminea demanétia,
Pr'in frigu, pravu sí mare cétia,
Cu *parechi* sí totu cantandu,
Chiundu sí fuerandu,
Pentru-a chirvaiului sfara
Trecuramu in alta tíera!
La Baiti'a cumu sosiramu,
In piatiu ne coboriramu,
Sà uitamu, -- o dí de vai. --
Sà petrecemu la chirvaiu.

Dar vai, Dómne, ce sà vedi,
Ce sà vedi, sí sà nu credi,
La Baiti'a, la chirvaiu,
Nu daduramu de -- chirvaiu,
Ci in locu de focu sí para,
Am aflatu cà-e numa sfara.

Dar' ca totu sà fia ceva --
Pentru óspetii d'in *Dev'a*,
Sfatulu, cét'a baiasiésca,
La scól'a papistasiésca,
— Dupa ce o maturara,
Sí frumosu o decorara --
Trei tígani *Bradu-lu* luà,
Sí unu balu improvisà.
Balulu se 'ncepù de locu,
Se 'ncepù cu mare focu,
Sí jocaramu -- càtu vai vai,
In tocmái ca la chirvaiu.
Sí 'nghitiramú, pravu, caldura,
Apa -- buna beutura!
Da, sà nu fiu indiscretu,
Trebe sà vi spunu sí dreptu,
Cà-acolo a fostu sí vinu,
Vinu destulu, vinu cu -- pelinu.
Sí toaste 'nsufletite --
Cu „Glückaufuri“ insocite!

Cucule, pasere rea,
Nu cantá pr'in tíer'a mea,
Séu de canti canta mai bine,
Nu mai pacalí pre nime.
Canta-mi, draga, chiar de vai,
Dar taci candu va fi chirvaiu!

Niculiti'a lui Mihaiu,
calusieru pe la chirvaiu.

Corespondintia.

Androchielu, in díu'a Clopotului, 1873.

Cinstite „Gur'a Satului“!

Eveniminte de mare inportantia me silescu a pune
pén'a pe hartia sí a-ti scrie sí cinstiei tale vr'o-càte-va
ronduri despre intemplamintele cele grozave, cari se
petrecu sí s'au petrecutu aci la noi in Androchielulu
celu vestitu. —

Eri am fostu martoru ocularu in *Androchielu*,
candu s'a publicatu introducerea noului catasteru,
stabilitu de cei mai esperti geometri d'in Belgi'a.

— Luerulu acest'a atât'a m'au înbucuratu, de eră să-mi crepe peptariulu de bucuria. —

Am fostu invitatu sî io la unu prandiu stralucitu în resiedintî'a fitoriului episcopu, di sî metropolitu, unde totu cu lingur'a cea mare am mancatu sî am beutu vinnu ghiaosu d'in *Androchielu*, facutu d'in mere paduretie sî porumbele selbatice. —

Cele mai înalte celebritati d'in acést'a provincia de sine statatória au luat parte la acestu prandiu, datu în onórea personagiului catastrale, în semnu de recunoscîntia, pentru nóu'a institutiune, introdusa d'in partea ven. capitulu archidiecesanu d'in *Androchielu*. —

Vacarii dela ciurdele *Chirperului*, caprarii dela *Altîna* sî purcarii dela *Nocrichii* inca au fostu chemati la acestu banchetu. —

Primulu toastu l'au tienutu parintele Archimandritu *Gligorasîu Pojîtia*, decoratu pre peptu cu crucea de bostanu, intru sanetatea nou alegundului episcopu sî arhiepiscopu. Alu duoilea l'a tienutu vacariulu dela *Chirperu* intru sanetatea celoru d'in *Clopotu*; alu treilea l'a tienutu *Istachia Maierenu*, intru sanetatea celoru paraponisti, ridicundu intr'unu stilu sublimu meritele pré santielorlu loru, de am trebuitu să cascu gur'a de mirare. —

Destulu, că banchetu mai stralucitu ca ast'a n'am vedîutu, decandu mi-a deschisu Ddieu ochii. —

Dupa prandiu ne-amu dusu la cafani'a de catra *Chirperu* pe resorulu celu necositu, unde am audîtu d'in gur'a purcariului *Parchiri'a* d'in „*Har'la*“, că nu sciu care gazeta ar fi scrisu sî ar fi verbuitu, că candidatulu nostru de episcopu ar fi provocatu să se candideze sî în „*Aradu*“ la postulu vacantu de vladica. — Noi, dîse *Parchiri'a*, întieptulu d'in „*Har'la*“, protestamû contr'a gazetei acelei'a, sî ne rogâmu de ven. consistoriu d'in *Aradu* sî *Oradea-mare*, să binevoiesca a lasá afara d'in ori ce combinatiune pre candidatululu nostru sî a-sî alege dni'loru pre omulu, pre parintele Vicariu *Romanu*, că-ci noi numai cu celu cu caracteru firmu, ca *ferulu*, sî eruditulu alu nostru candidatu, vomu potè înaintá sî progresá, ca cu in-cetulu aci la noi, în *Androchielu*, să infintîanu o metropolia coordinata cu cea serbésca, pre lunga dóne episcopii sufragane: un'a în „*pisculu morii*“ pre *Hartibaciu*, alt'a în „*valea lui Angelu*“, pentru care inca sunt dejá desemnati candidatii, d'intre cei pregatiti d'in paraponistii nostrii. —

M'am bucuratu dela anima de patriotismulu purcariului, manifestatu cu atâtu focu sî jaru, de eră să mi se aprinda calcâile cismelorlu mele. —

Esîndu d'in strad'a „*scrófeii*“, me întalnescu peste asceptate cu *Tand'a* sî cu *Mand'a*, sî i-am întrebatu, că ce focu cauta ei pr'in esarchatululu d'in *Androchielu*, la care mi respunse zimbîndu d'in buze, că au venitu la ven. consistoriu, ca să-sî castige „*statum agendi*“ de defensori matrimoniali diplomati sî pentru eparchi'a d'in *Androchielu*. —

Ddieu să ve ajute! li-am respunsu sî am plecatu catra otelulu „*maracinile Ilimbavului*“.*)

Acestu otelu e celu mai mare, ca ori sî care sî d'in *Chicago*, sî are afora de imposant'a lui mari-

me, sî o însemnetate istorica, că e ziditu togmái peste *rip'a*, unde a fetatu scróf'a în clopotu. —

Mi-am gauditulu în mine, că déca así avè io calificatiunea canonica, sî de nu mi s'ar pune în cale canonulu 10. d'in *Sardichi'a*, ce mai vladica ai potè trage d'in mine pentru sublimulu de *Androchielu*?!

În heaba, cine n'are norocu, n'are decandu se nasce pone móre. !!! —

Pone la gara m'a petrecutu *Nistoru*, viteliariulu dela tufele *Chirperului*, unu omu istetiu sî iscusitu, care mi-spuse cu viua placere, că pentru cele-l-alte dóne eparchii sufragane, (pentru care totu în vinerea mare, sér'a, tienea alegerea) apartienatória de cea principala d'in *Androchielu*, ar fi competatu „*Gligorie Foradelegea*“ sî *Inachia Siorlicariu* d'in vetr'a tientiariului, cari au cele mai bune siantie de reusire. —

Ddieu să te alduésca, că vorbesci ca unu filosofu, i-amu respunsu iscusitululu *Nistoru* dela tufele *Chirperului*. —

Cu acestea închiaiu cînstite „*Gur'a Satului*“, sî me fogaduescu, că despre decurgerea alegerei episcopiloru d'in *Androchielu* cătu de eurendu ti voiu potè reportá.**)

de bine vointe
Dr. Purcariu.

Adeveru sî lumina, logica sî morala.

Dlu B. pretindiendu dela unu invetiacelelu alu dsele, — sub groumontu de escocomunicatiune, — nemoralitate în morala, logica în strambatate; sî candu aecl'a a preferatu a fi escocomunicatu a eruptu în mania, eschiamandu: nemul-tumitoriule, dar pentru aceea te-am invetiatu eu a iubi ade-verulu sî lumina.

TAND'A SÎ MAND'A

T. Cetitu-ai în ujságurile romanesci, ce a scrisu fratele de cruce a lui *Burta-verde*, *Mari'a Sa Vitézulu*, despre cursurile paralele în *Preperandî'a* de la *Dev'a*?

M. Cetitu; inse audu, că acele ce au scrisu *Mari'a Sa*, sunt numai mintiuni, că-ci *preperandii* de romani, acum nu mai au profesori de romani, sî îi constringu a auscultá prelegerile în limb'a lui *Atti'a*, ce ei n'ó întielegu, — sî că cursulu alu 3-le se impreuna cu alu unguriloru, ca să fia mai paralela.

T. Ei, apoi nu scii tu, că mintiun'a inca-e vorba?!

T. Ce cugeti; — cine e mai pacalitu cu alegerea noului metropolitulu romanescu: confesionalistii, liberalii, ori clic'a celui ce votéza pensiune la honvedii?

M. Nici unulu, nici altulu; ma nici celu d'in urma.

T. Cumu asíè?

M. Apoi asíè bine, că liberalii cugeta, că au pacalitu pre confesionali, confesionalii, că au pacalitu pre liberali. ér clic'a că au pacalitu pre amenduoi.

**) „T. Romanu“ este rogatu a publicá acestu reportu despre banchetulu nostru, că-ci pentru banchetulu congresului nu a avutu tempu sî spatiu. — *Not'a tranzițiilor*

T. Ei, și atunci cine sunt cei pacaliti?

M. Noi, cari și de acum'a înainte vomu capetá numai *siepte procențe* dupa sutele de mii ce avemu, — și cari nici de acum înainte nu vomu poté dispune a supr'a baniloru nostrii basericesci. —

T. Asiè dara alegerea de metropolitu romanescu....

M. s'a intemplatu d'in mare patriotismu și con-victiune natiunale — fara interesu!

T. Ce deosebire este între unu honvéd și între unu betyár?

M. Eu nu știu!

T. Nici eu!

T. Nu me potu destulu mirá de onorurile, ce le imparte pici-imperatusiulu dela Vien'a domnitoriloru europeni.

M. Ei, pecatele mele, dapoi! nu știu tu fabul'a, cà asiè a laudatu și vulpea melod'ia corbului, pone ce acest'a a scapatu bucat'a de casiu d'in gura pe séma síretei.

„Obsitu.“

Cumu-cà noi, marele Logofetu alu direptatiloru un-guresci, aducemu spre a tutororu scire și cunosciintia, cà ministrulu Marelui Nemesu din tiér'a Ardélului, venitu ca sí sluga credintiosu la porunc'a nóstra aici in divanulu mameluciloru și la rangulu de secretariu mi-nisteriale fiindu innáltiatu, îi damu de adi înainte calea și dreptu să mérga pr'in tóte orasiéle unde i va placé. éra de merinde in traista facultatea, ca candu, îi va fi fóme orisete, dupa placu să póta sgrai la stele. Datu in resiedinti'a ministeriale din Buda-Pest'a, la anulu Domnului alu 7-lea dela domnirea un-gurésca.

Moldovani Girigari.

Moldovani Girigari.

Renegatulu celu turbatu,
Face-atenti pre toti magiarii,
Cà romanulu s'a sculatú. —

Colo 'n granitia-e reu fórte,
— Asia dice Domnialui, —
Totu poporulu striga mórté
Asupr'a ungurului. —

Agitatorii nu 'ncéta

Cu a loru proclamatiuni;
Facu poporulu de se cérta
Si-lu imbéta cu mintiuni.

Nu se seie, nu se seie,
Nice ora niei momentu,
Candu romanulu o să vie,
Sà ne 'ngrópe in mormentu!

Dar' nu este óre lege
Pentru-acei agitatori:
Sà-i inchida, séu sà-i lege,
Si sà-i tipe in cuptoriu! ? —

Pe romani pana acum'a
Ce pedepse s'au decisu?
Li-a opritu o fóia numá
Si-unu redactoru au inchisu!

Astea-su pentru ei pucine —

— La-unu poporu asiè necultu,
Aste-arú fi destulu la-unu cane,
Loru li tréba și mai multu. —

Frafióre Girigari

D'apoi ce ne-ai mai dori?
Cumu ai vrea tu ca magiarii
Sà ne póta pedepsi? !

Vrere-ai dór' sà ne golésca,
Sà ne tipe-afara 'n drumu;
De averi sà ne lipsésca! ?
— (Facu acei'a și acumu.)

Tie totu mai multu-ti treba,
Șciu eu bine, cà ai vrea
Intr'o lingura de apa
Sà ne 'nghitia de-arú potea!

Multi sunt de acei ce-si casca
Gur'a, sà ne faca reu,
Si, ca sà ne potopésca,
Tiesu intrige totu mereu!

3-pa.

Anecdote.

O boereasa a ordonatu odiniórà o santa liturgia la preotulu d'in satulu ei, preotulu inse era fórte betivu. Dumineca la impartirea nafurei lu róga cucon'a pe preotu, ca nu cumva sà vina mane beatu la biserica. Preotulu i-a promisú cà vâ fi treadiu. A doua di dimineatia, in locu sà se pregateasca preotulu pentru sta liturgia, apucà sípulu cu rachiú și galgaesce d'in transulu până ce se 'mbetâ bine. Ajungandu in biserica, dise paraclisierului, ca sà-i dé vestmintele bisericesci sà se'mbrace. Dupa ce s'a imbracatu, s'a asiediatu preotulu in scaunu. Deodata se aude caruti'a boeresei, preotulu apucà potirulu și strigà din usiele imperatesci; „cu fric'a lui Dzeu si dragoste se ve apropiati!“ „Da, vedi parinte cà esci mortu de beatu!“ eschiamà boereasa! — „Totdeuna acum si in vecii veciloru,“ fu respunsulu preotului.

O calfà de ciobotariu tusiá fórte tare la mésà.
„Ce-ti lipsesce?“ intréba stapanulu.
„Mi-a intratu mancarea in altu gârclesiu!“ res-punse calf'a.

„Aceasta un'a-mi-a lipsitu numai“, respunse stapa-nulu: „o calfa cu doue gârclese!“

Unu preotu a intrebatu odiniórà de unu tièranu:
„câte sunt pecatele strâine?“

„Eu nici candu nu m'amingrijitu de cele stra-ine, ne dau cele interne destulu de lucru“, respun-se tièranulu.

„Este o minunc, cà Dzeu a facutu lumea din nimica“, dise unu tiganu càtra altulu, „ce ar fi fostu facutu elu ancà de ar fi avutu ceva!“

Intru'nu otelu se puserà doi cãlãtori in paturi. Unulu facù pre consotiulu seu atentu, cã s'a culcatu cu ciobótele: „Mãi Joane, ce faci tu cã te pui cu ciobótele in patu?“ „La naib'a“ response acest'a: noaptea trecutã am visatu, cã amu calcatu pe sticle cu picioarele gócle, sã nu mi se intemple cumva sî astã noapte.

Unulu, carele purtã o plata (lespede), intãlni pe altulu, carele avea parocã pre capu. Purtatorulu de paroca intrebã glumeti: „Cum te affii Plato?“ Celu cu plat'a response: Ti multiumescu Pericle, bine!

Unu pitariu d'intr'unu suburbiu cocca pita fórtè rea. Odiniór'a lu intalni preotulu sî îi dîse; „Eu nu su indestulatu cu pit'a Dtalc; déca vreau se manancu pita buna, trebue sã trimitu in orasiu.“ „Asiè-mi mergesîmie“ replicã pitariulu, „deacã voescusã audu o predica buna, trebue sã mergu la orasiu.“

Unu invetiatoriu a intrebatu odiniórã pre unu scolariu; acest'a inse nu response, ci dîse: „eu nu sciu“. Maniosu replicã invetiatoriulu, dîcendu „prostule, deaca nu scii nimic'a, escusa-te cu cuviintia“ sî di „cã acést'a adecã nu se poate sci.“ Diومتate de óra dupa acea intrebã invetiatoriulu pe unu nou invetiacelu; „Cine e tatalu teu?“ „Acest'a adecã nu se poate sci“ fu responsulu invetiacelului.

Placintescu.

Corespondintia d'in satulu imperatului.

Vien'a, in vremea balicilorn.

Tocmai acuma am sositu dela Florisdorf, unde am fostu, ca sã admiru valorile tactice, ce, la anulu 1866, nemtii nostri au facutu pentru-ca sã impedece pre nemtii prusaci de a'ntrã in Vien'a. Mare lucru sî minunatu sî cu socotéla si — lucru nemtiescu au facutu nemtii dracului atuncia. Tocmai de pe culmea „Kahlenberg“-ului orau nemtii nostri sã risipésca pre nemtii prusaci. . . Dar' n'a fostu, nu s'a facutu. — Alu dracului omu nemptiulu! n'a cutesatu sã intre in gur'a tunurilor!

Ce sã vedi inse! ? — Iti poti inchipui mirarea mea, candu, sosindu in satulu imperatului, lu aflai plinu de prusaci. Aflai aici, draga, pre Olle Willem cu Bismarek si cu toti cei-lalti fitingãi, ce la anulu 1866 se cucialira pe langa Vien'a. Alu naibei lucru! — au trecutu valorile fara ca cine-va sã li fi statu in cale. Vedi! ast'a sã-ti fia de inveti: candu nemptiulu nu te frige cu puterea, te prinde cu mintiu'n'a.

Sî apoi cu cinste sî marire fu primirea intocmita, — nu a mea, ci a prusaciloru primire. Scii, ca la comanda strigara nemtii „vivatu!“ — Pe semne — dar' nu dicu nemicu . . . Cine scie! — dóra nemtiloru vienesi li place parad'a: asia s'au dedatu la invingeri, încãtu si atunci striga „victori'a“ cându ei au fostu cei batuti!

Ce am avutu sã fac? — m'am veselitu sî eu cu nemtii si anume cu atãtu mai multu m'am veselitu, de-órece, celu pucinu eu unulu, aveam de ce sã ridu: de frații nostri maghiari, ce intr'asta comedia nemtiesca jóca rolulu corbului cu casulu. Multu nu mi-a tîenutu inse bucuri'a! — Mi-am venit in fire, sî, aflandu, cã nu numai alu loru este casulu, ci sî alu nostru, m'am intristatu.

Vedi! — asia-e, déca celu mai micu in casa voiesco sã pórte treb'a casii!

Sã fii cu Ddieu sî noi toti cu tine! —

Stanu Patítulu.

Clarissimu.

I.

Se mira lumea 'ntréga, cã Mesi'a se lupta,
Ca Romanu sã nu fia vladica la Aradu;
Sã fia Romanu sluga, ce orbu porunci asculta:
Sî laud'a sî marirea sî mîtr'a i s'a datu.

II.

Se mirã lumea 'ntréga, cã Romanu nu ascultã
Poruncile profetici, ce Mesi'a le dã:
Ei, bine, nu-lu plateascã, cu vorbã góitã multã,
Cãci slug'a vrea simbr'a de lucrulu ce-sî gatã.

Sãmbria deachista.

Este, cã se dice, cumcã s'ar fi fostu vendiendu unu sufletu Nemesiescu secretului ministerialu, pornindu astfelu d'in Tier'a Ardelului catra diet'a d'in Putea-pesce; fiindu inse cumc'a fostu, cã secretului s'a datu. secretariu fu numitu, sî de-óce secretulu secretariu face, ministrulu cugetã ca sî lóf'a se remana secreta sî nemesiulu cu budiele imflata.

Moral'a:

Cine se da secretului (naibei), cu naib'a are de lucru. —

Factum est.

Unu diplomatu a scrisu unui profesóre, ca sã-i trimitã unu instructoru pentru copii, se fia omu onestu si nu liberalu. Profesorulu a response diplomatului, cã-i pare reu cã nu poate servi cu unu asifelu de individuu, pentru cã in dilele nóstre, dice elu: „totu omulu onestu e si liberalu.“

FRÉNC'A si FÉNC'A

T. Aid sora Fénc'a, sã ne recomandã de bucatã-rese la resiedinti'a metropolitanã d'in Sabiiu!

F. Tu n'ai avea reu gustu, reulu e numai cã acolo sunt dejã trei la numeru, mai tenere decãt noi, inganjate.

Tóc'a Redactiunei si a Aministratiunei.

Dlul P. Fog. . . . in *Temisór'a*: Ama facutu-o bucurosu: nu intãrdieti inse cu inaintarea pretiului. Cu o cale primíti gratularile nóstre pentru infintiarea Societatei Dvóstre, carei'a i dorimu prosperare sî bune rezultate!

Catra toti sî tote: Celu ce nu-o crede, cã se primescu inca abonamente la diurnalulu nostru pentru triuniulu Oct. — Diecenavre, à fi. 2 — probeze sî se va convinge pe deplinu.

Dlul E. P. in *Sabiiu*: cu bucuria ascèptãmu dela DTa cãte ce-va.

Dlul B. in B. m. — De soiulu acest'a cãtu de multe!

Dlul F. H. L. in D. — Patieniele de pre la Beciu, o sã urmeze in curendu, cã-ci pone acum' mi-a lipsitu tempulu de a le arangia. —